

Persoonlijkheidstypen Jung

Auteur: Miriam Fransen

De structuur van de persoonlijkheid volgens Jung

Jung onderscheid acht karaktertypen. Ieder mens komt op aarde met bepaalde voorkeuren qua persoonlijkheid. Deze karaktertrekken gaan hem makkelijker af dan karaktertrekken die verder van hem afstaan. Juist in de karaktertrekken die verder van hem afstaan (de tegenstellingen met zijn eigen karakter) worden de mogelijkheden tot persoonlijke groei en individuatie zichtbaar. De functie waaraan de voorkeur wordt gegeven is de overheersende functie (bijv. denken) . De tegengestelde functie (bijv. voelen) is vaak onbewust. Bij uiting van deze functie is het gedrag meestal primitief. De functie die onbewust blijft kan niet geïndividueerd worden. De minst ontwikkelde functie biedt dan ook de meeste groeimogelijkheden. Om tot volledige ontwikkeling te kunnen komen dienen alle functies en houdingen ontwikkeld te zijn.

Figuur 1 *Atalanta fugiens*, Maier 1617¹

Jung onderscheid de volgende tegenstellingen paren:

1. *De introverte houding versus de extraverte houding.* Bij de introverte houding is de psychische energie (libido) gericht op de subjectieve binnenwereld (terugtrekkend naar innerlijke processen). Bij de extraverte houding is de psychische energie (libido) positief gericht op de objectieve buitenwereld (andere mensen, de omgeving).
2. *De denkfunctie versus de gevoelsfunctie.* Denken is een intellectuele functie waarbij verbanden worden gelegd tussen denkbeelden om tot een oplossing van een probleem te komen. Het gevoel evalueert. Het accepteert of verwerpt denkbeelden op basis van prettige of minder prettige gevoelens. Denken en voelen zijn rationele functie.

---

¹ Bron: Alchemie en psychologie; J.H. van Birgelen, p. 77

3. *De functie waarnemen versus de functie intuïtie.* Waarnemen doen we door gebruik te maken van onze zintuigen. We zien beelden, horen geluid, proeven smaak, voelen en ruiken. Bij intuïtie is er sprake van een gewaarworden zonder een rechtstreeks verband met de uiterlijke zintuigen. Het gewaarworden of het zeker weten lijkt zomaar uit de lucht te komen vallen maar komt feitelijk van innerlijke zintuigen af die we nog niet kennen. Waarnemen en intuïtie zijn irrationele functies.

Beschrijving persoonlijkheidstypen

Figuur 2 Persoonlijkheidstypen Jung²

Tabel 1 Persoonlijkheidstypen

Persoonlijkheidstype (Persona)	Minst ontwikkelde persoonlijkheidstype (Schaduw)
1 Extraverte denker	Introvert, Voelen
2 Introverte denker	Extravert, Voelen
3 Extraverte voelen	Introvert, Denken
4 Introverte voelen	Extravert, Denken
5 Extraverte waarnemen	Introvert, Intuïtie
6 Introverte waarnemen	Extravert, Intuïtie
7 Extraverte intuïtie	Introvert, Waarnemen
8 Introverte intuïtie	Extravert, Waarnemen

² Bron: College Ko Vos 02-10-2015 Jungiaans Instituut Nijmegen

1	EXTRAVERTE DENKER	Beschrijving
	Persona	Probleemoplosser; reflectieve denker van objectieve feitelijkheid gezien vanuit gerechtigheid en waarheid; het doel heiligt de middelen (scheppend, positief karakter), zakelijke onpersoonlijke instelling, toon van de taak is vaak scherper.
	Schaduw	Captains of industry (dominant, negatief karakter); het gevoel is er wel maar is afgedekt (onbewust).
2	INTROVERTE DENKER	
	Persona	Peinzen; oriëntatie op de subjectieve factor (nieuwe meningen). Creatieve kracht
	Schaduw	Iemand die heel erg overtuigd is van een beperkende overtuiging (dominante huisvaders).
3	EXTRAVERTE VOELER	
	Persona	Voelen gebonden aan externe objectieve waarden
	Schaduw	Kort lontje (boos), met woorden lek schieten
4	INTROVERTE VOELER	
	Persona	Voelen opgeroepen door archetypische beelden, 'stille wateren hebben diepe gronden.'
	Schaduw	In zichzelf besloten, stil en moeilijk toegankelijk
5	EXTRAVERTE WAARNEMER	
	Persona	Gewaarworden middels zintuigen van extern object. Streven gericht op direct genot.
	Schaduw	Verslaving met oraal karakter (praten, de fles), fobieën leidend tot dwangsymptomen.
6	INTROVERTE WAARNEMER	
	Persona	Gewaarworden door subjectieve realiteit, sterk beïnvloedt door de psychische staat van de persoon (vervreemd van de werkelijkheid).
	Schaduw	Man die zich bekommert om de kleine dingen in het leven (dwangvoorstellingen).
7	EXTRAVERTE INTUITIE	
	Persona	Zoekt voortdurend naar nieuwe mogelijkheden in externe objecten via intuïtieve beelden. Weinig begrip voor het welzijn van anderen (meedogenloze avonturier).
	Schaduw	Muggenzifterij; dwang ideeën
8	INTROVERTE INTUITIE	
	Persona	Zoekt nieuwe mogelijkheden vanuit archetypische beelden (mystieke dromer, ziener, kunstenaar).
	Schaduw	Overgeleverd aan krachten collectieve onbewuste. Waanzin van de scheppende krachten.

Referenties

- Hall, C.S.; Nordby, V.J.; De psychologie van Jung, een inleiding; Uitgeverij: Ad Donker
- Jung, C.G.; Psychologie en praktijk; Uitgeverij: Lemniscaat; hoofdstuk 11 Algemene beschrijving van de typen; p. 193-271
- Samuels, E.A.; Jung-Lexicon
- Van Birgelen, J.H.; De Vries-Ek, P.E.; Alchemie en psychologie